

воюва три месеци презъ втората война съ Турция: тя отблъсна съ много голѣми жертви атакитѣ на турскитѣ маси при Булаиръ; взема — сжщо така съ много голѣми жертви — Одринъ; води непрекжснати сражения, — топи се при Чаталджа било за да отразява турското настжпление, било да задържа турскитѣ маси, за да не преминатъ тѣ на Булаиръ, кждето правѣха отчаяни условия да скжсатъ фронта. Силитѣ на нашитѣ части бѣха извънредно изтощени и тѣ очакваха всѣка минута миръ. На 20 февруарий великитѣ държави — посрѣдници предлагатъ преустановяването на военнитѣ действия и бързото сключване на мира, който бѣше необходимъ на всички.

Нашето правителство, поиска още на следния день условията на съюзницитѣ. По разни причини, обаче, тѣ не ги изпращатъ. До 15 мартъ Гърция не е готова, а на нееднократнитѣ напомвания на нашето правителство да отговорятъ: съгласни ли сж за прекратяване на военнитѣ действия — което настояваше постоянно Европа — съюзницитѣ не отговарятъ. На 20 мартъ нашата лондонска легация предупреждава, (№ 116) че условията на съюзницитѣ още не сж получени, че това нервира Европа, че то вреди главно на България. Нашитѣ съюзници продължаватъ да повдигатъ най-различни въпроси: за границитѣ на Албания, за островитѣ, за военно обезщетение, за Скутари, и т. н.. До 1 априлъ съюзницитѣ още не отговарятъ нищо относно прекратяването на военнитѣ действия, въпрѣки протеститѣ на Европа и нашитѣ многократни напомвания. България, която единствена воюваше, се принуждава да сключи сама примие съ Турция, понеже се отчая да получи нѣкога съгласие за това отъ съюзницитѣ. Бѣлградъ се изолирва и нашиятъ м-ръ председателъ съобщава на пълномощния ни м-ръ (№ 887), че отъ три дни той не може да влѣзе въ връзка съ него.

Следъ като провѣрватъ силитѣ си, позициитѣ си, запаситѣ отъ военни материали и намиратъ сжщо, че презъ изтеклитѣ шесть месеци добре сж си отпочинали, Сърбия съ нота отъ 23 априлъ и Гърция съ нота отъ 27 сжщи протестиратъ, че България е сключила примирие, спрѣла военнитѣ действия преди тѣ да сж дали своето съгласие. Два месеци следъ като Европа направи предложение за миръ, нашитѣ съюзници не можеха да се съгласятъ да спре поне огъня на турско-българската бойна линия. Освенъ това, Сърбия съобщава, че тя не е давала съгласието си да се пристжпи къмъ преговори за миръ въ Лондонъ. Сжщиятъ протестъ се получава и отъ Гърция, която повдига и други териториални въпроси. Тия възражения се правятъ главно, за да се затрудняватъ преговоритѣ за миръ и нашата армия да се изтощава още въ Чаталджанската пустиня. Лондонъ постоянно предупреждава, че този източенъ маниеръ прави на Европа много лошо впечатление; че трѣбва да се изоставятъ разнитѣ формалности и измислици.

Като знаеха колко различни интереси засѣга този договоръ за миръ, който трѣбваше да привежда въ хармония исканията на петъ воюващи държави и на още редица голѣми народи, които напрегнато следѣха разрешаването на сложната задача; като се знаеше, че повдигането на единъ въпросъ поставя въ движение още редица други, настжпли желанието у всички, приготвения договоръ да се подобри безъ дебати. Подробноститѣ щѣха да се разгледатъ по-късно. Това е съветвало и руското правителство, на което нашето се е съгласило (тел. № 1279 отъ 29.IV).

За да подпише прелиминарния миръ, обаче, Гърция иска да си осигури, между другото, и свободното преминаване на параходитѣ презъ Проливитѣ, а Сърбия иска гаранция за желѣзница и свободно пристанище на Адриатика (28.IV, № 359, телеграма отъ Бѣлградъ). На 1 май сръбското правителство настоява за това съ особена нота до нашето правителство. Милиони люди сж паднали около проливитѣ, за да защищаватъ или да премахватъ единъ установенъ отъ вѣкове режимъ и той оставаше неизмѣненъ. Гърция иска, обаче, да се дадатъ ней изключителни гаранции. По нашъ примѣръ по-рано, насърдчаванъ и отъ съюзницитѣ, за развличане на пре-